

Krimināllieta Nr. 62004492
Lietvedības Nr. K16-0001-17/01

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpīlī 2017.gada 24.maijā

Jēkabpils rajona tiesa,
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis
piedaloties prokurorei
aizstāvei

R.Grandāns,
R.Skabei,
A.Norei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas /personas kods/,

apsūdzēts divos noziedzīgos nodarījumos, kas paredzēts Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektajā daļā.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

/pers. A/ 1992.gada 29.septembrī laika posmā no pulksten 21.30 līdz pulksten 23.30, ar divām personām, kuras notiesātas citā kriminālprocesā, pēc /pers. A/ priekšlikuma, ar /pers. A/ vadītu tēvam piederošo automašīnu *VAZ-2101* ar valsts numuru /numurs/ no Ogres rajona Jumpravas ciema ar mērķi zagt vara vadus no sakaru līnijas aizbrauca uz Aizkraukles rajona Pļaviņām, kur automašīnu atstājuši Daugmalā, bet paši kājām aizgāja uz dzelzceļa posmu "Pļaviņas-Alotene", kur no dzelzceļa sakaru līnijas staba ar atzīni 107 līdz sakaru līnijas stabam ar atzīni 141 noknieba 34 vara vadu posmus, nodarot Daugavpils sakaru un signalizācijas distancei materiālos zaudējumus par 98 877 rubļiem. Vadi tika satīti ruļļos un nodoti uzpirkšanas punktā Rīgā, bet saņemta nauda izlietota personīgām vajadzībām.

Ar šādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektajā daļā.

Turklāt /pers. A/ 1992.gada 1.oktobrī laika posmā no pulksten 00.20 līdz pulksten 03.00, pēc iepriekšējas norunas ar divām personām, kuras notiesātas citā kriminālprocesā, ar vienas personas, kura notiesāta citā kriminālprocesā, vadītu /pers. A/ tēvam piederošo automašīnu *VAZ-2101* ar valsts numuru /numurs/ ar mērķi zagt vara vadus no sakaru līnijas aizbrauca no Ogres rajona Jumpravas ciema uz Jēkabpils rajonu, kur automašīnu atstāja mežā un kājām trijātā aizgāja uz dzelzceļa posmu "Ozolsala-Pļaviņas", kur abas personas, kuras notiesātas citā kriminālprocesā, no dzelzceļa sakaru līnijas staba ar atzīni 51 līdz sakaru līnijas stabam ar atzīni 81 noknieba 31 vara vadu posmus, nodarot Daugavpils sakaru un signalizācijas distancei materiālos zaudējumus par 90 153 rubļiem, bet nokniebtos vadus ruļļos tina /pers. A/, lai nodotu uzpirkšanas punktā, bet saņemto naudu izlietotu personīgām vajadzībām.

Ar šādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektajā daļā.

MOTĪVU DAĻA

Apsūdzētais/pers. A/ savu vainu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina pilnībā un tiesas sēdē pieteica lūgumu par lietas izskatīšanu bez pierādījumu pārbaudes tiesas izmeklēšanā, pret ko neiebilda prokurore un aizstāve.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 499.pantu tiesa pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu, vienlaicīgi atzīstot, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir apstiprinājusies ar lietas materiālu pārbaudi to kopumā un savstarpējā sakarībā, tādējādi viņa vaina atzīstama par pierādītu, tādēļ pierādījumu analīze nav nepieciešama. Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija pēc Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektās daļas ir pareiza un par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais ir sodāms.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /pers. A/, atbildību mīkstinošo apstākli var atzīt to, ka viņš savu vainu atzina un izdarīto nožēloja.

Atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 2.punktam /pers. A/ atbildību pastiprina apstākļi, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts personu grupā.

Tiesa ievēro, ka 2013.gada 1.aprīlī stājies spēkā 2012.gada 13.decembra likums „Grozījumi Krimināllikumā”, kur saskaņā ar tā pārejas noteikumu 5.punktā norādīts, ka personas, kuras līdz Krimināllikuma spēkā stāšanās dienai izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, kas kvalificējami kā noziedzīgu nodarījumu atkārtotība, saucas pie kriminālatbildības un sodāmas par katru noziedzīgu nodarījumu saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā, bez kvalificējošās pazīmes – atkārtotība.

Tiesa secina, ka, ievērojot likumu grozījumus, ir pamats grozīt apsūdzību, izslēdzot no apsūdzības atkārtotību, /pers. A/ darbības kvalificējamās pēc Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektās daļas. Tiesa ņem vērā, ka šāda apsūdzības grozīšana, nemainoties nodarījuma faktiskajiem apstākļiem, neierobežo apsūdzētā tiesības uz aizstāvību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu, nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību.

Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektās daļas sankcija uz nozieguma izdarīšanas brīdi paredzēja sodu – brīvības atņemšanu uz laiku no sešiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu. Uz sprieduma taisīšanas brīdi Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas sankcija paredz sodu – brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem. Tādējādi /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu klasificējams kā sevišķi smags noziegums.

Likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 17.punkts paredz, ka personas, kuras līdz Krimināllikuma spēkā stāšanās brīdim izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, par kuriem kriminālatbildība paredzēta Latvijas Kriminālkodeksa pantos, saucas pie kriminālatbildības un sodāmas pēc Latvijas Kriminālkodeksa.

Pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa konstatē, ka 2001.gada 7.maijā sodīts Minsteres tiesā (Vācijas Federācijas Republikā) ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz trim gadiem. Spriedums stāties spēkā 2001.gada 15.maijā (*lietas 157.lapa*). Sods izciests. Ar vidējo tehnisko izglītību, pēc specialitātes tehniķis mehāniķis. No ZS "nosaukums" izziņas-raksturojuma redzams, ka apsūdzētais no 1991.gada janvāra līdz decembrim strādājis šajā saimniecībā, raksturojās neitrāli (*lietas 81.lapa*). Apsūdzētais tiesā mutiski deklarēja, ka pirms ieslodzījuma strādāja ārvalstī – Vācijā un viņa aptuvenie vidējie ienākumi 750 euro. Ir sūdzības par veselību – primāra arteriāla hipertenzija 2.pakāpe, 2. tipa cukura diabēts, neinsulinējams. Apgādībā nepilngadīgs bērns (*lietas 148.lapa*).

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir pamats piemērot Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 3.punktu un piemērot vieglāku soda veidu nekā par atteicīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēts likumā (proti, īslaicīgu brīvības atņemšanu), jo nav ievērotas /pers. A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Proti, no lietas materiāliem redzams, ka konkrētajā kriminālprocesā /pers. A/ pirmo reizi izvairstās no tiesas tad, kad viņam ar tiesas 1993.gada 17.februāra lēmumu tika grozīts drošības līdzeklis (paraksts par dzīvesvietas nemainīšanu) un piemērots apcietinājums un izsludināts meklēšana (*lietas 118., 122.lapa*). Lēmums tika nosūtīts izpildei Ogres rajona Policijas daļai (*lietas 125., 126.lapa*). 1994.gada 14.aprīlī krimināllieta /pers. A/ apsūdzībā pēc Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektās daļas tika izdalīta atsevišķā lietvedībā (*lietas 127.lapa*) un tiesvedība apturēta. No Ogres rajona Policijas daļas 1996.gada 29.aprīļa dienesta vēstules redzams, ka tika izbeigta /pers. A/ meklēšanas lieta sakarā ar to, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts Jēkabpils rajonā un /pers. A/ pieraksta vieta ir /adrese/ (*lietas 140.lapa*). Tiesa 2006.gada 16.janvārī pieprasīja ziņas no PMLP par /pers. A/ dzīvesvietu (*lietas 145., 146.lapa*). Tiesa 2008.gada 3.jūlijā pieprasīja ziņas no Jēkabpils rajona policijas par /pers. A/ meklēšanas pasākumiem (*lietas 152.lapa*). Atkārtoti tika pieprasītas ziņas 2016.gada 11.maijā (*lietas 153.lapa*). No Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa 2016.gada 16.maija dienesta vēstules izriet, ka /pers. A/ iecirknī meklēšanā neatrodas, turklāt no datu bāzes "Personu meklēšana" tika konstatēts, ka arī citos iecirkņos nav meklēšanā (*lietas 154.lapa*). 2016.gada 16.jūnijā tika atjaunota tiesvedība lietā (*lietas 155.lapa*). Tādējādi secināms, ka no 1996.gada 29.aprīļa līdz 2016.gada 16.jūnijam tiesvedības process nenotika, ko nevar atzīt par saprātīgu termiņu.

Vienlaikus tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā nav pamats piemērot Krimināllikuma 58.panta piekto daļu un apsūdzēto /pers. A/ atbrīvot no kriminālatbildības. Līdz ar ko aizstāves lūgums šajā sakarā ir noraidāms.

Tiesa piekrīt prokurores viedoklim, ka konkrētajā gadījumā /pers. A/ par katru noziedzīgu nodarījumu sods nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā.

Nemot vērā, ka lietā konstatēts viens atbildību mīkstinošais apstāklis un viens atbildību pastiprinošais apstāklis, tiesa atzīst, ka soda mērs par katru noziedzīgu nodarījumu nosakāms lielāks par vidējo robežu.

Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešās daļas nosacījumiem galīgais sods nosakāms pilnībā saskaitot sodus. Tādējādi sods nosakāms nevis īslaicīgas brīvības atņemšanas, bet brīvības atņemšanas veidā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ par noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts 1992.gada 1.oktobrī, jāpiemēro Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektajā daļā paredzēto papildsodu – mantas konfiskāciju, konfiscējot viņam piederošo mantu – 140 Latvijas rubļu un 1 000 000 poļu zlotu.

Tiesa, pretēji prokurores viedokli paustajam, atzīst, ka apsūdzēto /pers. A/ var ar brīvības atņemšanas sodu notiesāt nosacīti, jo šobrīd ir pietiekams pamats uzskatīt, ka viņš turpmāk neizdarīs jaunus noziedzīgus nodarījumus, noteiktajā pārbaudes laikā nepārkāps sabiedrisko kārtību un pildīs Latvijas Sodų izpildes kodeksa (turpmāk – LSIK) paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu un LSIK 153.pantu sprieduma izpilde nododama pēc apsūdzētā dzīvesvietas. Turklāt, tiesas ieskatā, labākā apsūdzētā resocializācija iespējama tad, kad apsūdzētais noteiktu laiku atradīsies Valsts probācijas dienesta uzraudzībā un izpildīs dienesta noteiktos pienākumus. Tiesa ņem vērā arī to, ka /pers. A/ līdzdarītajiem (/pers. B/, /pers. C/), kuri notiesāti citā kriminālprocesā (Krimināllieta Nr. 62004492, Lieta Nr.1-2, 1994.gada 25.aprīlis), brīvības atņemšanas sods arī tika noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku (*lietas 136.-139.lapa*). Tādējādi, nosakot līdzīgus sodus, tiks nodrošināts krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums.

Šajā krimināllieta 2017.gada 21.februārī /pers. A/ atkārtoti aizmuguriski tika piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, un izsludināta viņa meklēšana (*lietas 168.-170.lapa*). Viņš tika aizturēts 2017.gada 26.aprīlī (*lietas 178.lapa*).

Tā kā /pers. A/ brīvības atņemšanas sods tiek piespriests nosacīti, tad saskaņā ar KPL 532.panta pirmās daļas 5.punktu drošības līdzekli – apcietinājumu – jāgroza uz uzturēšanās noteiktā vietā, atbrīvojot apsūdzēto nekavējoties tiesas sēžu zālē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. A/ soda termiņā jāieskaita apcietinājumā pavadīto laiku no 1992.gada 2.oktobra līdz 4.decembrim (*lietas 39., 98.lapa*), no 2017.gada 26.aprīļa līdz 24.maijam (*lietas 178.lapa*).

KPL 351.pants paredz, ka cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai.

No lietas materiāliem redzams, ka lietā kā cietuši atzīta AS "Latvijas dzelzečs" Signalizācijas un sakaru distance (iepriekš – Daugavpils sakaru un signalizācijas distance), kura pieteica kaitējuma kompensāciju 163 896 Latvijas rubļu apmērā (*lietas 85.lapa*).

No lietā esošā Jēkabpils rajona tiesas 1994.gada 25.aprīļa tiesas sprieduma (krimināllieta Nr. 62004492, Lieta Nr.1-2) redzams, ka cietušās pārstāvis tiesā kaitējumu kompensāciju uzturēja un tiesa kaitējuma kompensāciju 819,48 Ls piedzina solidāri no /pers. C/, /pers. B/ līdz stāties likumīgā spēkā tiesas spriedums pret /pers. A/ (*lietas 139.lapa*).

Cietušās pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās. Lietā iesniegts iesniegums, kurā norādīts, ka kompensācijas pieteikums minētajā kriminālprocesā netiks iesniegts.

Prokurore savā viedoklī norādīja, ka konkrētajā kriminālprocesā kaitējuma kompensācija nav nosakāma.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā, neskatoties uz cietušās pārstāvja un prokurores pausto viedokli, no /pers. A/ solidāri ar personām, kuras notiesātas citā kriminālprocesā (Krimināllieta Nr. 62004492, Lieta Nr.1-2, 1994.gada 25.aprīlis), piedzenama par labu AS "Latvijas dzelzečs" Signalizācijas un sakaru distancei 819,48 Ls, jo mantisko kaitējumu /pers. A/ radīja kopā ar /pers. C/, /pers. B/, no kuriem jau solidāri ir piedzīts kaitējums. Tiesa ņem vērā arī Civillikuma 1675.pantu, kas noteic, ka vairākas personas, kas kopīgi izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, atbild solidāri par zaudējumu, kas ar to nodarīts.

Tā kā cietušās pārstāvis šajā kriminālprocesā neiesniedza kaitējuma kompensāciju, iespējams, viņa jau ir saņēmusi atbildzinājumu no kopparādniekiem (/pers. C/, /pers. B/). Šajā gadījumā kopparādnieks, kas apmierinājis kreditoru, saskaņā ar Civillikuma 1686.panta pirmo daļu var prasīt no pārējiem atbilstošu atlīdzību, ja tam nav sevišķu šķēršļu. Secināms, ka kopparādniekam (/pers. C/ un/vai/pers. B/), iespējams, pret /pers. A/ ir regresa tiesības. Tādējādi tiesai šajā lietā nenosakot solidāru piedziņu, tiktu aizskartas kopparādnieka tiesības.

Turklāt tiesas ieskatā šādi tiks nodrošināts krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums.

Saskaņā ar KPL 240.panta pirmās daļas 1., 2. un 5.punktu ar lietiskajiem pierādījumiem jārikojas šādi: 1) sarkanbrūnu vējjaku, darba cimdus, knaibles, trīs vara vada gabalus un magnētu – jāiznīcina, 2) vara vadu ruļļus, kas atdoti AS “Latvijas dzelzceļš” Signalizācijas un sakaru distancei (iepriekš – Daugavpils sakaru un signalizācijas distances Krustpils stacijas iecirknis), – jāatstāj īpašniekam.

Tiesa atzīst, ka jāsaglabā uzlikto arestu /pers. A/ mantai – 140 Latvijas rubļiem un 1 000 000 poļu zlotiem (*lietas 67.lapa*) līdz brīdim, kad spriedums stāsies spēkā, lai nodrošinātu mantas konfiskāciju.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512. un 529.-530.pantu tiesa

no s p r i e d a

atzīt **/pers. A/** par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 1992.gada 29.septembrī), kas paredzēts Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektajā daļā, piemērojot Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 3.punktu, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem bez mantas konfiskācijas.

Atzīt **/pers. A/** par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 1992.gada 1.oktobrī), kas paredzēts Latvijas Kriminālkodeksa 139.panta piektajā daļā, piemērojot Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 3.punktu, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem, konfiscējot mantu – 140 (viens simts četrdesmit) Latvijas rubļu un 1 000 000 (viens miljons) poļu zlotu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešo daļu pēc vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, pilnībā tos saskaitot, **/pers. A/ galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem, konfiscējot mantu – 140 (viens simts četrdesmit) Latvijas rubļu un 1 000 000 (viens miljons) poļu zlotu.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. A/ soda termiņā ieskaitīt apcietinājumā pavadīto laiku no 1992.gada 2.oktobra līdz 4.decembrim, no 2017.gada 26.aprīļa līdz 24.majam.

Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, /pers. A/ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāt nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz 8 (astoņiem) mēnešiem /pers. A/ drošības līdzekli – apcietinājumu grozīt uz – uzturēšanās noteiktā vietā, atbrīvojot nekavējoties tiesas sēžu zālē.

Piedzīt no /pers. A/ solidāri ar personām, kuras notiesātas citā kriminālprocesā (Krimināllieta Nr. 62004492, Lieta Nr.1-2, 1994.gada 25.aprīlis), par labu AS “Latvijas dzelzceļš” Signalizācijas un sakaru distancei (iepriekš – Daugavpils sakaru un signalizācijas distance) 819,48 Ls (astoņi simti deviņpadsmit latus, 48 santīmus).

Sprieduma izpildes kontroli uzdot Valsts probācijas dienesta Rīgas teritoriālajai struktūrvienībai.

Lietiskos pierādījumus: 1) sarkanbrūnu vējjaku, darba cimdus, knaibles, trīs vara vada gabalus un magnētu – iznīcināt, 2) vara vadu ruļļus, kas atdoti AS “Latvijas dzelzceļš” Signalizācijas un sakaru distancei (iepriekš – Daugavpils sakaru un signalizācijas distances Krustpils stacijas iecirknis), – atstāt īpašniekam.

Pilno spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 10 dienu laikā pēc nolēmuma pieņemības dienas Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Jēkabpils rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieņemības datums – 2017.gada 21.jūnijs.

Tiesnesis

R. Grandāns